

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

16 листопада 2023 р.

м. Суми

Сумський національний
аграрний університет

Федерація
Аудиторів,
Бухгалтерів і
Фінансистів
АПК України

Federation of
Auditors,
Accountants and
Financiers
of AIC of Ukraine

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ СНАУ**

**ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК
УКРАЇНИ**

ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ

ВРОЦЛАВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХЕНАНЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ, КНР

АГРО-ФІЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ М. СІНЬСЯН, КНР

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

МАТЕРІАЛИ

II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**16 листопада 2023 р.
СНАУ, м. Суми,
Україна**

УДК [657+336.221]:339.92
С 83

Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 16 листопада 2023 р.) / за ред. проф. Назаренка О.В. Суми: СНАУ, 2023. 395 с.

***Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-координаційною радою
Сумського національного аграрного університету
(протокол № 6 від 24 листопада 2023 року)***

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції будуть корисними для дослідників у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування, економічного контролю, аудиту та управління, аспірантів, магістрантів, а також бухгалтерів-практиків та менеджерів різних рівнів.

Тези доповідей розміщено в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Кафедра обліку і оподаткування СНАУ, 2023

© Сумський національний аграрний університет, 2023

Редакційна колегія

Гордієнко Микола Іванович - кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Жук Валерій Миколайович - доктор економічних наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України (м. Київ, Україна).

Назаренко Інна Миколаївна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Назаренко Олександр Володимирович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Плаксієнко Валерій Якович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Полтавського університету економіки і торгівлі (м. Полтава, Україна).

Крюкова Ірина Олександрівна - доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету (м. Одеса, Україна).

Приходько Ігор Павлович - д. держ. упр., професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету (м. Дніпро, Україна).

Янг Схуфенг – заступник директора Агро-фізичного інституту, (м. Сіньсян, Китайська народна Республіка).

Мінта Станіслав – доктор філософії. Інститут економічних наук, Вроцлавський університет природничих наук (м. Вроцлав, Польща).

Ню Лічен доктор філософії. Хенанський інститут науки і технологій (м. Сіньсян, Китайська народна Республіка).

Гаркуша Сергій Анатолійович - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного

університету (м. Суми, Україна).

Довжик Олена Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Пасько Олег Віталійович - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Бричко Аліна Михайлівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Лукаш Світлана Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Полятикіна Лариса Іванівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Ткаль Ярміла Сергіївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Зубцова Інна Володимирівна заступник директора Сумського міжнародного коледжу (ХІНТ, Україна-Китайська народна Республіка).

Клименко Т. О.	314
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ	
Косакова Б. О.	317
ОБЛІК НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ЩО ПРИНІС 2023 РІК?	
Куц В. Р.	320
ЕКСПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ	
Лугова М. К.	323
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДЕБТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ	
Максимова А. А.	326
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	
Макущенко О. В.	328
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА КОРПОРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ЧАСИ ВІЙСЬКОВОЇ ТА ПОВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	
Мирченко С. В.	330
ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ЗАПАСІВ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ	
Мороз В. М.	333
РОЗУМІННЯ ПОНЯТЬ «ОРЕНДА» ТА «ЛІЗИНГ» І ЗНАЧЕННЯ ЇХ ДЛЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	
Мухін А. І.	336
ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ ЗАМОВНИКАМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	
Остапенко Ю. О.	339
ОБЛІК ТА КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Панічева С. С.	342
ЗМІСТ СЕЛОЗБЕРІГАЮЧОЇ МОДЕЛІ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Панченко О. А.	345
УПРАВЛІННЯ ЗБУТОМ В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	
Повидиш І. В.	348
ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ І УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Полятикін С. О.	351
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЗЕЛЕНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Пустовіт Р. П.	353
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЇХ ОБЛІКУ	
Ралко Є. С.	355

Куц Вікторія Романівна
здобувач вищої освіти, спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Полтавський державний аграрний університет
Науковий керівник:
Тютюнник Світлана Василівна
кандидат економічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет

ЕКСПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ

Одним із головних завдань будь-якого підприємства є одержання прибутку. Це можна зробити багатьма способами, зокрема і при експорті.

Експорт (експорт товарів) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України [4].

Експорт є важливою складовою міжнародної торгівлі та господарських відносин між країнами.

Загальні принципи ведення бухгалтерського обліку експорту великою мірою залежать від конкретних умов і специфіки діяльності підприємства. Можна виокремити такі основні принципи:

1. Облік експортних операцій розпочинається з ідентифікації та документування всіх операцій. Це включає в себе створення контрактів, документації на вивіз товарів, вантажні накладні та інші документи.

2. Важливо конкретно відобразити доходи та витрати при експорті. Наприклад: фіксація витрат на виробництво товару, логістика, митні обов'язки, комісійні витрати, податки та ін.

3. Якщо операції з експорту здійснюються в іноземних валютах, потрібно вести облік курсових різниць. Перерахунок валютних сум у національну валюту та відображення змін курсів впливатиме на доходи та витрати.

4. Відправка товарів за кордон вимагає дотримання митних обов'язків та правил. Експортер повинен бути уважним у відображенні митних витрат у бухгалтерському обліку.

5. При експортних операціях можуть виникати податкові зобов'язання, такі як податок на додану вартість чи податок на прибуток [3, с. 41]. Важливо визначити правильний режим оподаткування чи належність податків для мінімізації податкових ризиків.

6. Відповідно до законодавства, експортери повинні дотримуватися обов'язкового фіскального контролю та звітності, подавати відповідні звіти до податкових органів та статистики.

7. Важливо аналізувати фінансові результати експортної діяльності для прийняття стратегічних рішень щодо подальшого розвитку та оптимізації бізнес-процесів.

Розрізняють прямий і непрямий експорт. Прямий експорт означає, що підприємство самостійно здійснює експортні операції, виходячи на зовнішні ринки. Експортер укладає угоди безпосередньо з імпортерами (покупцями) у інших країнах та контролює всі аспекти експорту, включаючи ціни, умови поставки, маркетинг та логістику. Цей підхід надає більший контроль та незалежність експортеру, але може вимагати більших зусиль і ресурсів.

Непрямий експорт передбачає, що експортер користується посередниками, такими як торговельні агенти, дистриб'ютори, які допомагають у здійсненні експортних операцій. Експортер продає товари чи послуги посередникам, які потім відправляють їх на зовнішні ринки. Цей підхід може бути менш складним і вимагати менше ресурсів, але може обмежити контроль експортера над процесом. Обираючи між прямим і непрямим експортом, підприємство повинно враховувати свої цілі, ресурси та стратегію. Прямий експорт може бути більш вигідним для тих, хто бажає більшого контролю та глибшого входження на зовнішні ринки, але вимагає більше інвестицій. Непрямий експорт може бути корисним для тих, хто шукає зменшення ризиків та витрат, але може обмежити контроль іншими компаніями над процесом.

Під час експорту товарів стягується вивізне мито. Платником мита є особа, яка вивозить товари з митної території України у порядку та на умовах, встановлених Податковим Кодексом [3, с. 42]. Вивізне мито може бути встановлене у вигляді відсотка від вартості товарів, фіксованої суми на одиницю товару або іншими методами. Це важливий аспект міжнародної торгівлі, і підприємства, що здійснюють експорт, повинні дотримуватися митних правил та вимог країни експорту щодо вивозу товарів та сплати вивізного мита, якщо воно застосовується.

Економіка України починає пристосовуватися до функціонування в умовах воєнного стану, і це відображається на показниках зовнішньої торгівлі. Дані статистичної інформації свідчать про початок відновлення товарообороту України, а також про невеликий приріст у вартісному вимірі на 4 %. Однак у фізичних обсягах спостерігається скорочення товарообігу на рівнозначну величину.

За даними Державної митної служби України спостерігаються за I півріччя 2023 року ознаки певної стабілізації у зовнішньоекономічній діяльності, зокрема, у стані зовнішньої торгівлі товарами. У результаті збереження темпу нарощування обсягів по імпортних операціях при незначному скороченні обсягів по експортних операціях спостерігається погіршення зовнішньоторговельного балансу, негативне сальдо якого збільшилося до понад 11 млрд дол. США, що на 8,4 млрд дол. США, або на 317 % більше порівняно з першою половиною 2022 р. [2]. Суттєве збільшення негативного сальдо торгівлі товарами пояснюється значним дефіцитом у

торгівлі машинами, устаткуванням і транспортом, паливно-енергетичними товарами, продукцією хімічної промисловості, текстилем, текстильними виробами, взуттям та іншими товарами.

Відбулося скорочення вартісних показників обсягів експорту до ЄС на 10 % у результаті зменшення обсягів експорту по більшості товарних груп, що пояснюється проблемами транзиту аграрної продукції, а також заборонаю імпорту зернових та олійних культур окремими державами – членами ЄС. Основним завданням на найближчий час повинна стати диверсифікація логістичних маршрутів за рахунок розширенню сухопутних транспортних коридорів до ЄС з метою зменшення залежності від морського експорту.

Таким чином, зовнішньоторговельний оборот України під час дії воєнного стану зазнав істотних змін. Зокрема, скоротилися обсяги експорту й імпорту у результаті проблем з логістикою та блокування морських перевезень; у торговому обороті переважаючу частку займає продукція сільського господарства, тоді як частка інших галузей (металургії, хімічної промисловості) значно скоротилася, також зміни відбулися і в географічній структурі (головними торговими партнерами стали країни ЄС). Прогноз Національного банку України передбачає незначне зростання експорту в 2024 році та приблизно попередній рівень імпорту. Але при цьому зберігається розрив (негативне сальдо).

Отже, експорт – це важливий аспект міжнародного бізнесу, який має великий вплив на глобальну економіку. Операції з експорту включають в себе продаж товарів та послуг на зовнішні ринки, що створює можливості для підприємств розширювати свій бізнес та отримувати прибуток на міжнародному рівні. Для успішного ведення експортних операцій необхідно мати глибоке розуміння всіх аспектів іноземної торгівлі, включаючи правила та процедури митного оформлення, укладання міжнародних контрактів, фінансування та оподаткування, а також дотримання податкових та митних вимог.

Список використаних джерел

1. Волкова І.А., Реслер М.В., Калініна О.Ю. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2011. 301с. URL: <https://library.nusta.edu.ua/depository/Оцифровані%20документи/ОБЛІК%20ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ%20ДІЯЛЬНОСТІ.pdf>

2. Зовнішня торгівля товарами. Підсумки I півріччя 2023 року. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/zovnishnya-torhivlya-tovaramy-pidsumky-i-pivrichchya-2023-roku>

3. Карпушенко М.Ю. Конспект лекцій з дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності». Харків: ХНУМГ, 2014. 81 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33755567.pdf>

4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#top>